

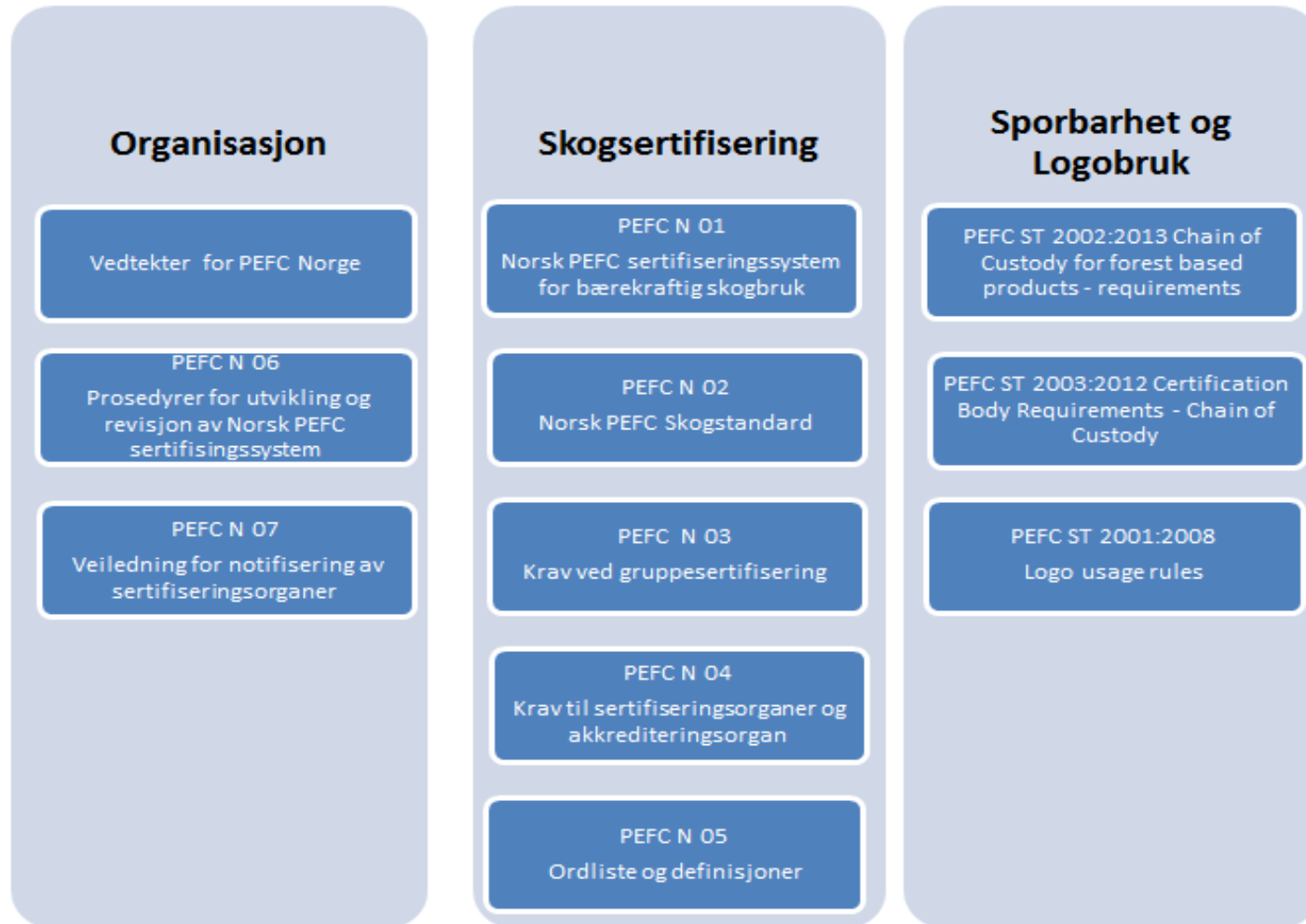
Norsk PEFC Skogstandard

Ny standard fra 1.februar 2016

Thomas Husum
17. februar 2016



Dokumentstruktur



PEFC N 01 (overordnet styringsdok)

De mest aktuelle kapitlene:

12. Behandling av klager på sertifiseringen

13. Tvistesporsmål

14. Presisering av rutiner og kravpunkt

15. Offentlighet

18. Endring av kravpunktene i skogstandarden

19. Overvåking

21. Forholdet mellom lover og sertifiseringskrav

22. Oversikt over relevante lover og forskrifter for et bærekraftig skogbruk

PEFC N 02 - Norsk PEFC Skogstandard

Norsk PEFC Skogstandard for et bærekraftig norsk skogbruk har:

- 27 kravpunkt
- Forklaringer til noen kravpunkt
- Overvåking av skogtilstand for noen kravpunkt

Kravpunktene

Hvert kravpunkt har en kort beskrivelse av hva man **ønsker å oppnå**.

Kravpunktene er **beskrivelse av hva skogeier må oppfylle** for å nå målene om bærekraftig forvaltning.

Kravene gjelder for hele skogeiendommen det er inngått sertifiseringsavtale for.

Oversikt over kravpunktene

Forvalteransvar og planlegging

Kravpunkt 1. Forvalteransvar og skogsertifiseringsavtale

Kravpunkt 2. Arbeidskraft og sikkerhet

Kravpunkt 3. Planlegging i skogbruket

Kravpunkt 4. Skogsveger

Kravpunkt 5. Friluftsliv

Kravpunkt 6. Samiske rettigheter

Kravpunkt 7. Bevaring av skogarealet

Kravpunkt 8. Genbevaring – skogstrær

Kravpunkt 9. Åpenhet om miljøinformasjon

Hogst og skogbrukstiltak

Kravpunkt 10. Hogst

Kravpunkt 11. Avfall og forurensning

Kravpunkt 12. Livløpstrær og døde trær

Kravpunkt 13. Terrengtransport

Kravpunkt 14. Langsiktig virkesproduksjon

Kravpunkt 15. Markberedning

Kravpunkt 16. Treslagsfordeling

Kravpunkt 17. Bruk av plantevernmidler

Kravpunkt 18. Gjødsling og næringsbalanse

Kravpunkt 19: Bruk av utenlandske treslag

Kravpunkt 20. Skogreising og treslagsskifte

Særskilte miljøverdier

Kravpunkt 21. Nøkkelbiotoper

Kravpunkt 22: Hensyn til rovfugler og ugler

Kravpunkt 23. Hensyn til tiurleik

Kravpunkt 24. Vannbeskyttelse

Kravpunkt 25. Myr og sumpskog

Kravpunkt 26. Brannpåvirket skog

Kravpunkt 27. Kulturminner og kulturmiljøer

Kravpunkt 1. Forvalteransvar og skogsertifiseringsavtale

Forvalteransvar

Skogeier er ansvarlig for at planlegging og gjennomføring av skogbrukstiltak skjer i samsvar med lover og forskrifter som regulerer skogbruk og Norsk PEFC Skogstandard.

Skogeiers ansvar og kunnskapsplikt gjelder uavhengig av egen kompetanse. Har ikke skogeier tilstrekkelig kompetanse, må slik kompetanse skaffes til veie.

Skogeiers ansvar er begrenset til de opplysningene som er tilgjengelige i offentlige registre eller er av en slik art at det er naturlig at skogeier er kjent med opplysningene.

Kravpunkt 1. Forvalteransvar og skogsertifiseringsavtale

Skogeier har også **plikt til å bidra til finansiering av felles-tiltak for kunnskapsutvikling i skogbruket, jf. gjeldende FoU-avgift.**

Skogsertifiseringsavtale

Før salg av tømmer kan skje, skal det ved gruppe-sertifisering foreligge **underskrevet skogsertifiserings-avtale** som regulerer plikter og ansvar knyttet til etterlevelse av Norsk PEFC Skogstandard.

Kravpunkt 3. Planlegging i skogbruket

Langsiktig, strategisk planlegging

Skogeier med større skogareal enn 100 dekar skal ha en skogbruksplan eller tilsvarende tilpasset eiendommens størrelse og bruk av skogarealet. Dette innebærer:

Sammenhengende teiger over 10.000 dekar produktiv skog skal ha landskapsplan. Eksisterende landskapsplaner skal være oppdatert i samsvar med standarden innen utgangen av 2017, og deretter revideres minst hvert 10. år.

Mindre eiendommer skal enten ha:

- en skogbruksplan med miljøregistreringer, jf. kravene i forskrift om tilskudd til skogbruksplanlegging, som revideres fortløpende eller hvert 15-20 år, eller
- en miljøplan, jf. kravpunkt 21, som sammen med kontinuerlig oppdaterte data fra ulike databaser legges til grunn for den langsiktige planleggingen av eiendommen. Krav om revisjon av miljøplanen følger av kravpunkt 21.

Kravpunkt 5. Friluftsliv

Krav

Friluftssinteressene skal tillegges **særlig vekt i by- og tettstedsnære skogområder** blant annet ved valg av **hogstform og flatestørrelse**, og ved å unngå **kjøreskader på stier**.

Der hogst berører **preparerte skiløyper** skal skiløpere **varsles** om dette **gjennom skilting**.

Kravpunktet «**Vannbeskyttelse**» er ikke til hinder for at det tilrettelegges fiskeplasser, rasteplasser og utsiktsplasser der dette ikke er i strid med viktige næringsmessige eller økologiske hensyn

Kravpunkt 7. Bevaring av skogarealet

Krav:

Det skal ikke gjennomføres skogbrukstiltak som forringer skogens framtidige produksjon og muligheter for foryngelse.

Skogbruket skal gjennomføres slik at areal tilgjengelig for friluftsliv ikke blir redusert eller vesentlig svekket i kvalitet.

Denne standard er ikke til hinder for lovlig omdisponering av skogarealer til annet formål. Virke fra hogst på areal omregulert til utbyggingsformål eller omdisponert til annet formål som betinger at skogen må avvirkes, kan selges som sertifisert, så fremt avvirkingen gjennomføres i samsvar med norsk lov.

Kravpunkt 10. Hogst

I grandominert skog skal **lukket hogst** brukes der forholdene økonomisk og biologisk ligger til rette for det. Grandominert skog forynges imidlertid **normalt** med flatehogst og planting, da dette vanligvis vil gi best økonomi og høyest skogproduksjon.

På hogstfelt vil det ofte være mindre trær som det ikke er økonomisk interessant å hogge. Det skal legges vekt på å spare slike trær.

I mye brukte friluftslivsområder skal det legges vekt på å begrense og variere størrelsen på foryngelsesflatene.

Mens hogsten pågår, skal det, for å unngå unødvendige hindringer for allmenn ferdsel, ryddes i stier og skiløyper så snart det er praktisk mulig.

Kravpunkt 12. Livløpstrær og døde trær

Døde trær

Stående døde lauvtrær, grov død furu, naturlige høgstubber av alle treslag og liggende døde trær (læger) eldre enn 5 år skal som regel spares ved hogst.

Kravpunkt 12. Livsløpstrær og døde trær

Gjensetting av livsløpstrær

Ved foryngelsehogst (flatehogst, frøtrestillingshogst og slutthogst av skjermstillinger) skal det settes igjen minst 10 stormsterke trær pr. hektar som livsløpstrær, **gjerne i grupper**. Kravet om 10 livsløpstrær pr. hektar gjelder som **gjennomsnitt for et definert driftsområde**. Et driftsområde kan bestå av flere hogstfelt som **hogges i løpet av ett år**, med tilstøtende kantsoner og nabobestand.

Ved gjensetting av gruppe på hogstfeltet kan trær ned til 20 cm i brysthøydediameter telle med som livsløpstrær. For treslag som sjelden blir så store, kan kravet til diameter reduseres ytterligere.

Kravpunkt 12. Livsløpstrær og døde trær

Det skal ikke settes igjen livsløpstrær av utenlandske treslag. Det samme gjelder utenlandske provenienser som åpenbart ikke er tilpasset forholdene på voksestedet.

I skogreisingsstrøk er det heller ikke krav om å sette igjen gran som livsløpstre på arealer der det er foretatt treslagsskifte eller skogreising.

Forvaltning av livsløpstrær

Livsløpstrær tilhørende gjennomført hogst skal kunne identifiseres, også når livsløpstrærne er plassert utenfor hogstfeltet. Livsløpstrær plassert utenfor hogstfeltet må, der det er risiko for at de kan bli avvirket ved en senere drift, kartfestes og dokumenteres.

Der flere trær står i gruppe er det ikke krav til kartfesting av hvert enkelt tre.

Kravpunkt 13. Terrengtransport

Ved terrengtransport skal en legge vekt på å unngå terrengskader som er skjemmende, som vanskeliggjør ferdsel og som kan **forårsake vannavrenning og erosjon**.

Ved kryssing av elver og bekker med skogsmaskiner skal det legges vekt på å unngå kjørespor som fører til erosjon ut i elva/bekken.

I mye brukte friluftsområder skal avbøtende tiltak eller stopp av drifter vurderes når skadene blir betydelige.

Kravpunkt 14. Langsiktig virkesproduksjon

Minste alder for hogst

Flatehogst og frøtrestillingshogst skal ikke skje i yngre tilfredsstillende bartredominert skog. Minste bestandsalder for slik hogst er:

Bonitet H40	Nedre aldersgrense for hogst (totalalder)
26	40 år
23	45 år
20	50 år
17	60 år
14	70 år
11	80 år
8	85 år
6	95 år

Kravpunkt 14. Langsiktig virkesproduksjon

Foryngelse etter hogst

Ved planlegging av hogst skal foryngelsesmetode og behovet for markberedning vurderes. **Valget skal dokumenteres.**

På arealer der en har planlagt naturlig foryngelse etter hogst, må det hogges på en slik måte at foryngelse kan etableres raskest mulig. Hvis en ikke lykkes med naturlig foryngelse, skal skogkulturtiltak settes i verk.

På arealer der en har planlagt planting eller såing etter hogst, skal det plantes eller såes så snart det er forsvarlig og praktisk mulig og senest innen 3 år, gitt at det ikke er gitt dispensasjon fra myndighetene.

Kravpunkt 16. Treslagsfordeling

Krav

Treslagssammensetningen skal tilpasses voksestedets egenskaper. Der klimatiske og jordbunnsmessige forhold ligger til rette for det, skal det tilstrebes et betydelig lauvtreinnslag med egne lauvtrebestand, lauvtrær i grupper og som enkelttrær, herunder gamle, grove lauvtrær. Der forholdene ligger til rette for det, skal det tilstrebes en blanding av gran og furu.

Norske treslag som er sjeldne i området, skal ivaretas og/eller fremmes ved skogbrukstiltak.

Kravpunkt 19: Bruk av utenlandske treslag

Bruk av utenlandske treslag forutsetter at tiltaket er forhåndsgodkjent etter forskrift om bruk av utenlandske treslag hjemlet i naturmangfoldloven. **Muligheten for bruk av utenlandske treslag er begrenset til bruk av sitkagran, lutzgran og lerk i kyststrøk fra Vest-Agder til Troms. I tillegg kan contortafuru brukes i høyereliggende strøk (over 450 m.o.h.) i Nord-Gudbrandsdalen og i Østerdalen hvor det er store vanskeligheter med å få opp furuforyngelse p.g.a. snøskytte og elgbeite.**

Spredning av utenlandske treslag skal holdes under kontroll gjennom skogbehandlingen.

Kravpunkt 20. Skogreising og treslagsskifte

Skogreising og treslagsskifte skal gi grunnlag for et langsiktig lønnsomt skogbruk.

Tiltakene skal ikke gjennomføres i områder uten eksisterende eller framtidige lønnsomme driftstekniske løsninger.

På øyer og langs fjordarmer i ytre kyststrøk skal det ikke skje skogreising eller treslagsskifte i områder uten innslag av gamle plantinger.

Kravpunkt 21. Nøkkelbiotoper

Metoden Miljøregistrering i Skog (MiS) skal brukes ved kartlegging av livsmiljøer og utvelgelse av nye nøkkelbiotoper.

Ønsker skogeier å endre avgrensningen av en nøkkelbiotop eller å bytte en avsatt nøkkelbiotop med en ny nøkkelbiotop, må dette dokumenteres i skogbruksplanen eller miljøoversikten og godkjennes av sertifikatholder

Nøkkelbiotopene skal rapporteres til databasen Kilden. Det samme skal gjøres ved eventuell endring av eller flytting av nøkkelbiotop.

Hvis det blir dokumentert at kvaliteten på eksisterende nøkkelbiotoper i et område ikke er av tilfredsstillende kvalitet, og det blir bestemt at det skal gjennomføres ny kartlegging eller revisjon, er alle sertifiserte skogeiere pliktige til å delta.

Kravpunkt 21. Nøkkelbiotoper

Mulighetene for bruk av føre-var-rutine.

På eiendommer med mindre enn 100 dekar produktiv, økonomisk drivbart areal, skal det ved planlegging av hogst og skogbrukstiltak brukes føre-var rutine for å klargjøre om det finnes livsmiljøer etter MiS-instruksen. Kartlagte kvaliteter skal ivaretas, om nødvendig ved å avstå fra å hogge eller ved å ta nødvendig hensyn. Føre-var rutinen skal være godkjent av sertifisert tømmerkjøper.

Når det er krav om kartfesting av nøkkelbiotoper, kan hogst og tynning ikke gjennomføres før slik kartfesting er gjort. **Dersom det foreligger plan om områdetakst med miljøregistrering i nær framtid kan det gis dispensasjon til å utføre kartleggingen når det skjer. I slike tilfeller brukes føre-var rutinen.**

I skogreisningsstrøk er det ikke krav til kartfesting av nøkkelbiotoper der det bare skal hogges gran eller utenlandske treslag. Kravet om kartfesting av nøkkelbiotoper gjelder før hogst i furuskog og lauvskog på eiendommer med mer enn 100 dekar produktiv, økonomisk drivbar furu- og lauvskog. **Der terrengetransport av tømmer fra granskog skal skje gjennom furuskog og lauvskog skal føre-var rutinen brukes.**

Kravpunkt 21. Nøkkelbiotoper

Hvis det blir dokumentert at kvaliteten på eksisterende nøkkelbiotoper i et område ikke er av tilfredsstillende kvalitet, og det blir bestemt at det skal gjennomføres ny kartlegging eller revisjon, er alle sertifiserte skogeiere pliktige til å delta.

Forklaringer

Revisjon av nøkkelbiotoper

Ved krav om ny kartlegging av livsmiljøer etter MiS-metoden og/eller revisjon av nøkkelbiotoper i et område, skal det foreligge dokumentasjon på at det er nødvendig.

Analysen som dokumenterer behovet for revisjon skal være basert på gjeldende instruks for registrering, rangering og utvelgelse av livsmiljøer etter MiS-metodikken, og skal omfatte et geografisk avgrenset område.

Kravpunkt 22: Hensyn til rovfugler og ugler

Art	Hensynsområde og hensynstid	Område og tidsperiode uten skogbruksforstyrrelse
Hubro Kongeørn Havørn	<ul style="list-style-type: none"> • Flatt og kupert terreng; radius 100 meter. • Bergvegg og terreng brattere enn 60 grader; 100 m til hver side og 50 m fra fot bergvegg/det bratte terrenget. • Hensyn skal tas uavhengig av tid der det er kjent og synlig hekkeplass. 	<ul style="list-style-type: none"> • Radius 400 m fra hekkeplass. • 1.januar til 31. juli
Vepsevåk Hønehauk Fiskeørn Vandrefalk Fjellvåk Slagugle Lappugle	<ul style="list-style-type: none"> • Flatt og kupert terreng; radius 50 m. • Bergvegg og terreng brattere enn 60 grader; 50 m til hver side og 25 m fra fot bergvegg/det bratte terrenget. • Hensyn skal tas i 5 år etter siste hekking. 	<ul style="list-style-type: none"> • Radius 200 m fra hekkeplass eller reir i bruk. • 1.mars til 31.juli
Musvåk	<ul style="list-style-type: none"> • Radius 25 m. • Hensyn i 5 år etter siste hekking. 	<ul style="list-style-type: none"> • Radius 50 m fra hekkeplass. • 1.mars til 31.juli

Kravpunkt 23. Hensyn til tiurleik

En tiurleik har minst to spillende tiurer. Leiker med ca. 5 aktive tiurer er normalt inn til ca. 50 dekar store. Større tiurleiker kan være opptil 100 dekar store, i enkelte tilfeller større.

Før hogst skal skogeier sjekke med offentlig database, kommune eller sertifisert tømmerkjøper for å få kunnskap om tiurleiker. Har skogeier fått informasjon som ikke ligger i en offentlig database skal det tas hensyn til denne.

Kravpunkt 24. Vannbeskyttelse

Kantsoner langs vann og vassdrag

Det skal bevares eller utvikles et vegetasjonsbelte mot vann, elver og bekker med **årssikker vannføring**. **Ved vann og langs elver og bekker bredere enn to meter, er det viktig å skape stabile flersjiktete kantsoner. Langs bekker smalere enn to meter skal buskvegetasjon og mindre trær spares for å sikre et vegetasjonsbelte langs bekken.**

Kravpunkt 25. Myr og sumpskog

Grøfting

Nygrøfting av myr og sumpskog skal ikke skje. Grøfterensk og suppleringsgrøfting kan skje så sant det ikke er behov for restaurering av nøkkelbiotoper/ biologisk viktige områder (BVO) på denne marktypen på eiendommen. **Når det gjennomføres grøfterensk/suppleringsgrøfting på et areal, skal vannet ikke ledes rett ut i bekker, elver og vann.**

Oppsummering - viktigste endringer



PEFCTM

PEFC/03-01-01

Viktige endringer (1/5)

- Økt krav til planlegging
 - Generelle krav til mål og datagrunnlaget for planleggingen
 - Landskapsplan (krav for teiger over 10.000 dekar);
 - Synliggjøre og avklare forholdet mellom ulike interesser
 - Hogstkvantum, hogstformer og investeringer skal være tema i planene
 - Krav om kartfesting av 5 % BVO
- Nøkkelibiotoper
 - 5 % BVO – synliggjøres i landskapsplanene
 - Dokumenteres ellers med fylkesstatistikk
 - Nøkkelibiotoper skal være kartfestet før hogst på eiendommer større enn 100 dekar, unntak ved hogst av gran i skogreisningstrøk
 - Konsultasjon med miljødatabaser for å avklare behovet for etablering av nøkkelibiotoper (truet art/truet naturtype og naturtyper med A-kvalitet)
 - Revisjon av nøkkelibiotoper om evaluering viser mangler
 - Ved revisjon må skogeier delta

Viktige endringer (2/5)

- **Krav om hensyn til rovfugler og ugler**
 - Hensynsområder med eldre skog rundt hekkeplasser
 - Definerer hekkeplasser ut fra tid etter siste hekking
 - Definerer område uten skogbruksforstyrrelse i hekketiden (angitt tidsperiode)
- **Krav om hensyn til tiurleiker**
 - Hensyn er knyttet til selve leiken
 - Skjøtsel/hogst kan skje i samarbeid med biolog eller annen kvalifisert person

Viktige endringer (3/5)

■ Skogreising og treslagsskifte

- På øyer og langs fjordarmer i ytre kyststrøk skal det ikke skje skogreising eller treslagsskifte i områder uten innslag av gamle plantinger.
- Det skal ikke skje treslagsskifte i flommarkskog nord for Saltfjellet.
- Det skal ikke skje treslagsskifte nord for Saltfjellet i rik og fuktig høgstaudebjørkeskog med tilnærmet heldekkende undervegetasjon av høye urter og bregner.

■ Utenlandske treslag

- Begrenset til sitka, lutz og lerk i kyststrøk fra Vest-Agder til Troms
- Contortafuru kan brukes i høyereliggende områder i Nord-Gudbrandsdalen og i Østerdalen hvor det er store vanskeligheter med å få opp furuforyngelse pga snøskytte og elgbeite.

Viktige endringer (4/5)

- Økt fokus på vannbeskyttelse
 - Mer aktiv skjøtsel av kantsoner – Hogst og pleie i kantsonen skal skje med sikte på å ivareta eller skape et stabilt, vekstkraftig og flersjiktet vegetasjonsbelte langs vann og vassdrag
 - Langs bekker smalere enn 2 m skal buskvegetasjon og mindre trær spares for å sikre vegetasjonsbelte langs bekken
 - Krav knyttet til kryssing av elver og bekker
 - Krav for å unngå grøfter som leder vann rett ut i vassdraget
 - Soner uten markberedning og gjødsling langs vassdrag

Viktige endringer (5/5)

- Livsløpstrær
 - Kan settes igjen i et driftsområde som hogges i løpet av ett år.
 - Økt fokus på å sette igjen livsløpstrær i grupper
- Mer vekt på klima og langsiktig skogproduksjon
 - Fastsatt minste bestandsalder for flatehogst og frøtrestillingshogster – stort sett 5 år lavere enn midten av hogstklasse 4
 - Unntak, f.eks. ved svekket sunnhet
 - Krav som gjør at de sertifiserte bedriftene må følge opp foryngelsesplikten etter hogst på en mer systematisk måte



PEFCTM

PEFC/03-01-01